

Cele i zasady wychowania w ZHP

Statutowe zadania hufca

- **Statut**
- **Podstawy wychowawcze ZHP**

Dokumenty uchwalone przez Zjazd ZHP

Statut ZHP

ROZDZIAŁ 1.

§ 3

- **Misją ZHP jest wychowywanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań.**

Statut ZHP

- **ZHP wychowuje młodych ludzi na prawych, aktywnych i odpowiedzialnych obywateli w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim.**
- **Podstawą wychowania w ZHP są normy moralne, wywodzące się z uniwersalnych, kulturowych i etycznych wartości chrześcijaństwa. ZHP uznaje prawo każdego członka Związku do osobistego wyboru systemu wartości duchowych.**

Statut ZHP

Za główne cele swojego działania ZHP uznaje:

- **stwarzanie warunków do wszechstronnego, intelektualnego, społecznego, duchowego, emocjonalnego i fizycznego rozwoju człowieka,**
- **nieskrępowane kształtowanie osobowości człowieka odpowiedzialnego, przy poszanowaniu jego prawa do wolności i godności, w tym wolności od wszelkich nałogów,**
- **upowszechnianie i umacnianie w społeczeństwie przywiązania do wartości: wolności, prawdy, sprawiedliwości, demokracji, samorządności, równouprawnienia, tolerancji i przyjaźni,**
- **stwarzanie warunków do nawiązywania i utrwalania silnych więzi międzyludzkich ponad podziałami rasowymi, narodowościowymi i wyznaniowymi,**
- **upowszechnianie wiedzy o świecie przyrody, przeciwstawianie się jego niszczeniu przez cywilizację, kształtowanie potrzeby kontaktu z nieskażoną przyrodą.**

Podstawy wychowawcze ZHP

- Związek Harcerstwa Polskiego jest ogólnopolskim, patriotycznym stowarzyszeniem, należącym do światowego ruchu skautowego. ZHP jest organizacją otwartą i apolityczną, wychowuje młodych ludzi na prawych, aktywnych i odpowiedzialnych obywateli w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim.
- **Związek Harcerstwa Polskiego wychowuje** – nie jest przedsiębiorstwem. Nie jest spółką, firmą turystyczną, handlową. Nie jest też szkołą, która tylko uczy. Nasza organizacja ma na celu wychowanie i to jemu poświęcamy naszą uwagę, nasze siły i środki. Cała działalność ZHP jest podporządkowana temu nadrzędnemu celowi, jakim jest wychowanie - i cała organizacja wspiera jego realizację.

Podstawy wychowawcze ZHP

- **Związek Harcerstwa Polskiego wychowuje prawych, aktywnych i odpowiedzialnych obywateli** – aktywnych, czyli takich, którzy kreują swoje życie, wykazują się aktywnością w podejmowaniu odpowiedzialności za siebie i innych, nie boją się wyzwań i trudnych decyzji, od których w obecnej rzeczywistości często się ucieka. Harcerze jako obywatele społeczności i członkowie różnorodnych grup (formalnych i nieformalnych) współtworzą rzeczywistość, starają się zmieniać na lepsze siebie oraz świat, a nie jedynie przyjmować zmiany. Niezgoda na brak zasad etycznych i wartości objawia się własnym, osobistym przykładem oraz stałą chęcią kształtowania charakteru, zbliżania się do ideału; obywatelska postawa jest wyrazem współczesnego patriotyzmu.

Podstawy wychowawcze ZHP

- **Związek Harcerstwa Polskiego działa w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim.** To one są kompasem postępowania zarówno pojedynczych członków ZHP, jak i całej organizacji. Powinny kształtować w nas tak wyraźne i trwałe postawy, że to po nich każdy rozpozna harcerza. To Prawo Harcerskie (Prawo Zucha, Zobowiązanie Instruktorskie), a nie atrakcje programowe determinują nasze działanie. Praca z Prawem kształtuje człowieka, który całym życiem służy **Bogu, Polsce, innym ludziom.** To podjęta **służba i braterstwo** wobec innych, zastąpienie własnego „ja” służbą, a nie tylko wiedza, umiejętności, staż harcerski potwierdzają, że został osiągnięty w pełni nasz wychowawczy cel.

Podstawy wychowawcze ZHP

- Nie to wyróżnia nas spośród innych organizacji pozarządowych, że zajmujemy się rozwojem duchowym, emocjonalnym, intelektualnym, społecznym czy fizycznym. Wyróżnia nas i jest dla nas cenne to, że te wszystkie sfery rozwoju są dla nas obiektem troski jednocześnie, stale i równoważnie **i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań.**
- Kształtowanie charakteru wymaga aktywnej postawy wobec siebie samego i otaczającej rzeczywistości. Jesteśmy elementami większej całości – funkcjonujemy wśród innych ludzi, w określonych warunkach, spotykamy się z różnorodnymi postawami wobec życia. Chcemy przygotować młodego człowieka do samodzielnego stawiania sobie coraz wyższej poprzeczki. Do wymagania od siebie i niezgody na bylejakość. Ważne dla nas są umiejętności, wiedza, przeżycia. Ale mają one być narzędziem do kształtowania charakteru, a nie to kształtowanie zastąpić.

Podstawy wychowawcze ZHP

Zasady harcerskiego wychowania

Skuteczne kształtowanie młodego człowieka w duchu Prawa Harcerskiego przynosi efekty w postaci **trwałych postaw**. Człowiek ukształtowany w zgodzie z wartościami przyjętymi w naszym harcerskim ruchu wyróżnia się **braterskim stosunkiem** do innych, przyjacielską i serdeczną postawą wobec wszystkich ludzi, gotowością i umiejętnością **bezinteresownej służby** innym ludziom, Bogu i Polsce oraz ciągłą **pracą nad sobą**, nieustannym kształtowaniem i doskonaleniem własnej osobowości. Jest gotowy wymagać od siebie, nawet, jeżeli inni od niego nie wymagają. Harcerska służba rozumiana jest jako:

- - **służba Bogu** – wynikająca z osobistego stosunku do duchowych wartości życia – takich jak: miłość, prawda, dobro, sprawiedliwość, wolność, piękno, przyjaźń, braterstwo, nadzieja,
- **służba Polsce** – wynikająca z poczucia przynależności do wspólnoty narodowej i kulturowej, miłości Ojczyzny, godności narodowej, szacunku dla państwa i jego historii,
- - **służba sobie i innym** – wynikająca z osobistej odpowiedzialności za indywidualny rozwój i z osobistego stosunku do społeczeństwa, poczucia odpowiedzialności za rodzinę, lokalną społeczność, kraj i cały świat, a także z szacunku dla innych i do świata przyrody.
- **Idee braterstwa, służby i pracy nad sobą przyświecają harcerskim działaniom na co dzień.**

Podstawy wychowawcze ZHP

Dla skutecznej realizacji misji organizacji niezbędne są, łącznie:

- **świadomy instruktor-wychowawca, którego postawa odzwierciedla nasze wartości**
- **umiejętnie stosowana harcerska metoda**
- **wartości opisane w Prawie Harcerskim**

Statut ZHP

– kto jest członkiem ZHP?

§ 14

- Członkostwo ZHP powstaje z chwilą wyrażenia woli przynależności do ZHP i uzyskania przydziału służbowego.
- Członkowie ZHP dzielą się na:
 - członków zwyczajnych,
 - członków wspierających.
- Nie można być w tym samym czasie członkiem zwyczajnym i członkiem wspierającym.

Statut ZHP

§ 15

- 1. Członkiem zwyczajnym ZHP może zostać każdy, kto wyrazi wolę przynależności do ZHP i działania zgodnego z zasadami i celami Związku.
- Osoby do lat 16 mogą należeć do ZHP za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych.
- Cudzoziemcy, mieszkający stale lub czasowo w Polsce, mogą być członkami ZHP.
- Osoby pochodzenia polskiego, mieszkające czasowo za granicą, mogą należeć do jednostek ZHP prowadzących działalność za granicą za zgodą właściwej terytorialnie organizacji skautowej, należącej do WOSM i/lub WAGGGS.

§ 16

- 1. Członkami wspierającymi ZHP są:
 - osoby pełnoletnie, wyrażające wolę stałej współpracy i pomocy jednostkom organizacyjnym ZHP,
 - osoby prawne, w szczególności stowarzyszenia przyjaciół harcerstwa.
- 2. Uzyskanie przydziału służbowego przez członka wspierającego następuje po podpisaniu porozumienia. Zasady dotyczące porozumień w sprawie praw i obowiązków członków wspierających określa Główna Kwatera ZHP.

Statut ZHP

§ 17

- Członkami zwyczajnymi są: zuchy, harcerze, harcerze starsi, wędrownicy, starszyzna i instruktorzy.
- Zuchy składają Obietnicę Zucha, a pozostali członkowie zwyczajni składają Przyrzeczenie Harcerskie.
- Instruktorem zostaje się po zdobyciu stopnia instruktorskiego i złożeniu Zobowiązania Instruktorskiego, złożonymszy uprzednio Przyrzeczenie Harcerskie. Instruktorem może zostać osoba, która ukończyła 16 lat.
- Do starszyny należą członkowie zwyczajni, którzy ukończyli 25 rok życia i nie złożyli Zobowiązania Instruktorskiego.

Statut ZHP

- Starszyzna i instruktorzy, którzy ukończyli 55 lat i złożyli stosowną deklarację właściwemu komendantowi, otrzymują miano seniora.
- Starszyzna i instruktorzy mogą się zrzeszać w kręgach.
- Zasady przynależności członków zwyczajnych do poszczególnych grup metodycznych i do jednostek organizacyjnych określa Rada Naczelna ZHP.

§ 18

- Członkowie ZHP mają przydział służbowy.
- Zasady przydziału służbowego członków i tryb postępowania w sprawach związanych z przydziałem służbowym określa Główna Kwatera ZHP.

§ 19

- Członkowie zwyczajni ZHP mają prawo:
- brać udział we wszystkich formach pracy harcerskiej, w szczególności uczestniczyć w życiu jednostki organizacyjnej ZHP, do której mają przydział służbowy,
- wypowiadać się i zgłaszać wnioski w sprawach dotyczących ZHP,
- korzystać z urządzeń, sprzętu, placówek i świadczeń ZHP, na zasadach określonych przez Związek,
- nosić mundur i odznaki organizacyjne ZHP.
- Instruktorzy mają ponadto prawo do przyjmowania Obietnicy Zucha, Przyrzeczenia Harcerskiego i Zobowiązania Instruktorskiego.
- Szczegółowy tryb postępowania w sprawach zaliczenia służby instruktorskiej określa Rada Naczelna ZHP.

Statut ZHP – obowiązki członków

§ 20

- Członkowie zwyczajni ZHP mają obowiązek:
- dbać o dobre imię i dobro Związku, kierować się zasadami określonymi w Prawie i Obietnicy Zucha oraz Prawie i Przysiężeniu Harcerskim,
- stosować się do postanowień Statutu ZHP oraz przestrzegać przepisów i regulaminów ZHP,
- brać czynny udział w życiu ZHP,
- opłacać regularnie składki członkowskie.
- Instruktorzy mają ponadto obowiązek kierowania się zasadami określonymi w Zobowiązaniu Instruktorskim oraz szczególnej troski o powierzone im dzieci i młodzież, zwłaszcza o ich zdrowie i bezpieczeństwo.

Statut ZHP – kadra Związku

§ 21

- Kadre ZHP stanowią członkowie zwyczajni pełniący funkcje instruktorskie.
- Pełnienie funkcji w ZHP jest jedną z dróg rozwoju kadry i wymaga przeszkolenia. Dla pełnego rozwoju instruktorskiego niezbędne jest podejmowanie nowych zadań i funkcji.
- Funkcjami instruktorskimi są funkcje, które nie mają charakteru dorywczego, to jest:
 - funkcja drużynowego lub kierującego podstawową jednostką organizacyjną oraz inne stałe funkcje związane z realizacją zadań statutowych powierzane w trybie mianowania przez właściwego komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP,
 - funkcje członków władz ZHP powierzane w trybie wyboru.

Statut ZHP

- Funkcję instruktorską może pełnić instruktor. W uzasadnionych wypadkach komendant hufca może dopuścić do pełnienia funkcji instruktorskiej członka zwyczajnego nie będącego instruktorem, który ukończył 16 lat i posiada odpowiednie kwalifikacje instruktorskie.
 - Dla osób niepełnoletnich pełniących funkcję drużynowego, komendant hufca wyznacza pełnoletniego opiekuna.
6. Powierzenie funkcji harcerskiego kapelana następuje w trybie mianowania przez właściwego komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP za zgodą odpowiednich władz kościelnych.

Statut ZHP

§ 22

- **Właściwy komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP zalicza instruktorom corocznie służbę instruktorską.**
- **Od decyzji w sprawie zaliczania służby instruktorskiej przysługuje odwołanie do sądu harcerskiego.**

Statut ZHP – zadania hufca

§ 33

- **Hufiec jest terytorialną wspólnotą gromad, drużyn, kręgów i innych jednostek organizacyjnych.**

Hufiec tworzy warunki do działania jednostek organizacyjnych przez:

- budowanie wspólnoty instruktorskiej i wspólnoty gromad, drużyn i kręgów,
- wychowanie, kształcenie i wspieranie drużynowych i funkcyjnych,
- pozyskiwanie i motywowanie kadry,

Statut ZHP

- inicjowanie i wzmacnianie działalności programowej i metodycznej podstawowych jednostek organizacyjnych,
- wspieranie gromad, drużyn, kręgów, szczepów i związków drużyn w organizowaniu akcji letniej i zimowej,
- koordynację, nadzór i systematyczną ocenę podległych jednostek organizacyjnych w zakresie zgodności z celami, zasadami i regulaminami ZHP i metodą harcerską,
- współpracę z władzami lokalnymi,
- pozyskiwanie środków finansowych i materialnych.

Hufiec tworzy komenda chorągwi, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych środowisk, wyznaczając jego obszar działania i siedzibę władz.

Statut ZHP

- Komenda chorągwi zmienia obszar działania hufca na wniosek zainteresowanych środowisk, po zasięgnięciu opinii właściwych komend hufców.
- Hufiec rozwiązuje komenda chorągwi, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych środowisk. W przypadku rozwiązania hufca komenda chorągwi podejmuje uchwałę w sprawie zmiany przydziału służbowego członków, przynależności jednostek organizacyjnych hufca oraz w sprawie składników majątkowych hufca i uregulowania jego zobowiązań.

Statut ZHP

ROZDZIAŁ 6. - Władze, podejmowanie uchwał i decyzji, wybory władz

Władzami ZHP są:

- **władze hufca:**
 - **zjazd hufca,**
 - **komenda hufca,**
 - **komendant hufca,**
 - **komisja rewizyjna hufca,**
 - **sąd harcerski hufca, jeżeli zjazd hufca dokona jego wyboru;**
- **władze chorągwi:**
 - **zjazd chorągwi,**
 - **rada chorągwi,**
 - **komenda chorągwi,**
 - **komendant chorągwi,**
 - **komisja rewizyjna chorągwi,**
 - **sąd harcerski chorągwi;**

Statut ZHP

- władze naczelne:
 - Zjazd ZHP,
 - Przewodniczący ZHP,
 - Rada Naczelna ZHP,
 - Główna Kwatera ZHP,
 - Naczelnik ZHP,
 - Centralna Komisja Rewizyjna ZHP,
 - Naczelny Sąd Harcerski ZHP.
- Pracami Rady Naczelnej ZHP kieruje Przewodniczący ZHP.
- Pracami Głównej Kwatery kieruje Naczelnik ZHP.
- Pracami rady chorągwi kieruje wybrany z jej grona przewodniczący.
- Pracami komendy chorągwi kieruje komendant chorągwi.
- **Pracami komendy hufca kieruje komendant hufca.**